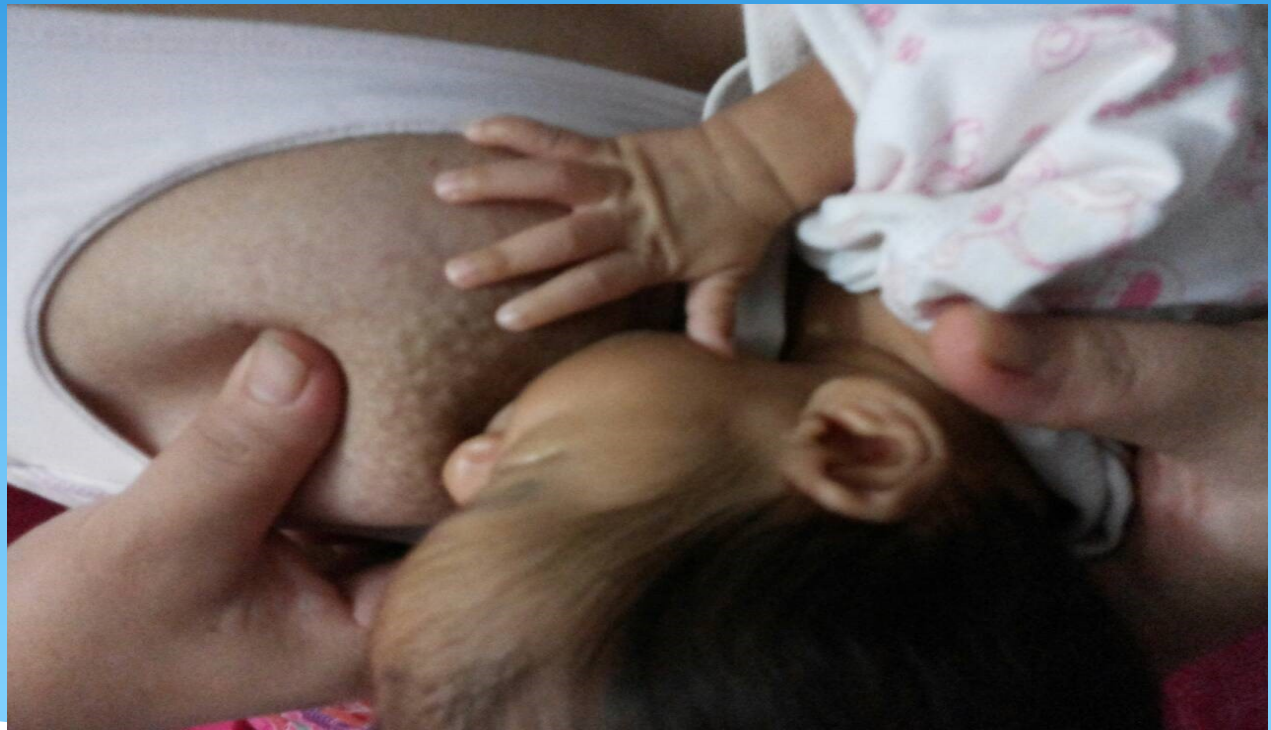

การประเมินผลโครงการ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มีบุตรป่วยหรือผู้ป่วยหลังคลอด รพ. มหาราช

จุดพร   เพิ่มพรสกุลและคณะ

หลักการและเหตุผล

หอผู้ป่วยหลังคลอด ได้จัดทำโครงการ “การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแม่ที่มีบุตรป่วย” **เพื่อ** ให้ทารกป่วยได้รับนมแม่ **เร็วที่สุดและต่อเนื่อง** โดยให้ข้อมูลกับมารดาและครอบครัว เรื่องประโยชน์ของนมแม่ในการลดอุบัติการณ์การติดเชื้อ ลำไส้เน่าในทารกเกิดก่อนกำหนด ส่งผลให้อัตราการตาย และจำนวนวันนอนโรงพยาบาลของทารกลดลง พร้อมทั้งสนับสนุนมารดาให้นมบุตรป่วยเร็วที่สุดและต่อเนื่องจึงได้จัดการประเมินโครงการนี้ [274643.jpg](#)[274642.jpg](#)[274641.jpg](#)

ตัวชี้วัดโครงการ

- * อัตรามารดาหลังคลอดที่มีบุตรป่วย บีบนมส่งให้ถึงบุตรภายใน 6 ชั่วโมงและบีบต่อเนื่องวันละ 6-8 ครั้ง > ร้อยละ 75
- * อัตราทารกป่วยได้รับนมแม่ภายใน 6 ชั่วโมง > ร้อยละ 70

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา ผลการดำเนินโครงการ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแม่ที่มีบุตรป่วยหรือผู้ป่วยหลังคลอด โรงพยาบาลมหาราช นครศรีธรรมราช

วิธีการศึกษา

* กลุ่มตัวอย่าง

มารดาหลังคลอดที่พักรักษาตัวในหอผู้ป่วยหลังคลอด ระหว่าง
เดือนตุลาคม 2557 – เดือนมีนาคม 2558 จำนวน 212 คน
และพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 14 คน

* เครื่องมือ

- 1) แบบประเมินความพึงพอใจผู้ให้บริการและผู้รับบริการ
- 2) แบบประเมินประสิทธิภาพแนวทางปฏิบัติการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเด็กป่วย
- 3) แบบบันทึกทางการพยาบาลและการส่งต่อข้อมูล
- 4) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
- 5) แบบรายงานการเก็บข้อมูลการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

วิธีการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

- * สถิติเชิงพรรณนา จำนวน และร้อยละ
- * วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

การประเมินโดยใช้ IPOO MODEL

I = Input

P = Process

O = Output

O = Outcome

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

1) พยาบาลวิชาชีพ

- จำนวนพยาบาลวิชาชีพต่อผู้รับบริการ เวรเช้า 1 : 5 เวรบ่าย-ดึก 1 : 10
- ทักษะ และ ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ ต่อกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จากการประเมินสมรรถนะนมแม่ ประจำปี 2558 [แบบสอบถามทัศนคติในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำหรับพยาบาล.docx](#)
- ทักษะการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่ระดับมาก ร้อยละ 89.58
- ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 85.71

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

2) แนวปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแม่ที่มีบุตรป่วย

การส่งนํานม.doc

ระยะแรกเริ่ม ประเมินความพร้อมในการรับข้อมูล

ประเมินความรู้ /ทัศนคติ/ทักษะ การให้นมแม่ ก่อนการให้ข้อมูล

เสริมทักษะการให้นมแม่ในเด็กป่วย

ระยะต่อเนื่อง

- * ติดตามทักษะ/ความถี่/ความต่อเนื่อง/ปริมาณในการบีบนม

ระยะต่อเนื่อง

สนับสนุนให้แม่เยี่ยมบุตรทันทีที่แม่พร้อม

ระยะเวลาจำหน่าย

* ประเมินซ้ำ และส่งต่อข้อมูล

ชื่อ น.ส.เอ๋ออำพร บุญช่วย
Hn. 1274755 / AN. 580005941 อายุ 30 ปี
231 ถิ่นคลองตอ หมู่ 1 ตำบลคูคต อ.บึงสามพัน จ.พิจิตร 35110
น. กยศ. พ.ศ. ๒๕๖๖ (๒๕๖๖)

26

หลังคลอด

มีคู่ปวย.....

แบบติดตามเยี่ยมมารดาและทารกหลังคลอด

กลุ่มงานเวชกรรมสังคม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ชื่อมารดา นาง..... นามสกุล..... อายุ..... ปี วันที่คลอด..... ที่อยู่หลังคลอดบ้านเลขที่..... หมู่ที่.....
ครอบครัว..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์(บ้าน/มือถือ).....

สถานที่ใกล้เคียง(เช่น ร้านค้า,หน่วยงานราชการ).....

ประวัติการคลอด G 3 P 2 A อายุครรภ์เมื่อคลอด..... สัปดาห์ ผลิต. ๒๒ ทารกเพศ..... น้ำหนักแรกคลอด.....

ความผิดปกติของทารกแรกคลอด ไม่มี มี ระบุ..... Admitted ไม่ Admitted

ภาวะแทรกซ้อนของมารดา ไม่มี มี ระบุ..... F/U

ปัญหาแม่แม่.....

เรื่อง.....

เรื่อง.....

ตามที่ได้แจ้งให้ทราบวาง..... ปี คลอดเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕.....
บัดนี้ทาง รพ./สอ. ได้ดำเนินการติดตามเยี่ยมมารดาและทารก เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕..... อายุทารก..... วัน

มารดา ตรวจร่างกายทั่วไป ปกติ BP..... ผิดปกติ ระบุ.....
เต้านม/หัวนม ปกติ ผิดปกติ ระบุ.....
ทักษะการให้นมบุตร ถูกต้อง ผิดปกติ ระบุ.....
น้ำหนักปลา ปกติ ผิดปกติ ระบุ.....
แผลฝีเย็บ/แผลฝี เติบโต ปกติ ผิดปกติ ระบุ.....

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่อง การตรวจหลังคลอด, วางแผนครอบครัว, วัคซีนให้แม่/บุตร, อื่นๆ
 ได้รับ ไม่ได้รับ เรื่อง.....

ปัญหา/ความต้องการการช่วยเหลือ.....
การแก้ไขปัญหา/การช่วยเหลือ.....
ทารก ปัญหา/ความต้องการการช่วยเหลือ.....
การแก้ไขปัญหา/การช่วยเหลือ.....
อาหารทารก นมแม่อย่างเดียว นมแม่+นม นมแม่+นมผสม นมผสม อื่นๆ

ชื่อ น.ส.เอ๋ออำพร บุญช่วย
Hn. 1274755 / AN. 580005941 อายุ 30 ปี
231 ถิ่นคลองตอ หมู่ 1 ตำบลคูคต อ.บึงสามพัน จ.พิจิตร 35110
น. กยศ. พ.ศ. ๒๕๖๖ (๒๕๖๖)

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ.....
(.....)

หลังคลอด

มีคู่ปวย.....

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

* แนวปฏิบัติเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแม่ที่มีบุตรป่วย

ประเมินประสิทธิภาพ 3 ประเด็น ได้แก่

1. ความยาก – ง่ายของการใช้แนวทางปฏิบัติ
2. ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติต่อการใช้แนวทางปฏิบัติ
3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผลการประเมิน พบว่า

ความยาก-ง่าย และความพึงพอใจในการนำแนวทางปฏิบัติสู่การปฏิบัติ
อยู่ที่ระดับมากร้อยละ 92.85

ด้านปัจจัยนำเข้า(Input)

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

- * **ด้านมารดาและครอบครัว** มารดาส่วนใหญ่ต้องการบีบนมหลังได้รับข้อมูล แต่ในกลุ่มที่ผู้เฝ้าไม่ใช่สามีและแม่ของตนเอง การบีบนมเร็วใน 2-4 ชั่วโมงแรกและการนำส่งนมที่บีบแก่ทารกอาจมีอุปสรรคเนื่องจากมารดาอ่อนล้าและขาดคนช่วยนำส่ง
- * **ด้านเจ้าหน้าที่** กรณีที่มีภาระงานมากโดยเฉพาะในเวรบ่าย – ดึก การให้ข้อมูลและเสริมทักษะ ส่วนใหญ่ได้ให้ในประเด็นสำคัญ โดยได้ลดขั้นตอนการประเมินความรู้และทักษะของมารดาและครอบครัว

ด้านกระบวนการ (Process)

1. มีการให้ความรู้แก่พยาบาล เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ 100
ระดับความรู้หลังการให้ความรู้ ทุกคนมากกว่าร้อยละ 90

ด้านกระบวนการ(Process)

2) มอบหมายผู้รับผิดชอบ

3) กำหนดการส่งต่อข้อมูลทุกวันทุกเวร

ด้านกระบวนการ(Process)

4. ประเมินการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ

โดยให้ผู้ปฏิบัติประเมินตนเอง และหัวหน้าหอผู้ป่วยสุ่มประเมิน จากมารดาหลังคลอดครบ 24 ชั่วโมง ทบทวนบันทึกทางการพยาบาลและบันทึกการรับเวร

พบว่า มีความครบถ้วนของการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติ ร้อยละ 86.95 และครอบคลุมผู้รับบริการร้อยละ 88.46

ด้านกระบวนการ(Process)

5.มีการทบทวนและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยการสนทนากลุ่ม พบปัจจัยที่ส่งผลต่อความมุ่งมั่นในการบีบนมแม่ให้แก่บุตร ได้แก่

- การสอนและติดตามต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- การให้ญาติช่วยเหลือการบีบนม
- การให้แรงเสริมและการสร้างแรงจูงใจ

โดยการกล่าวชื่นชม ให้เป็นแม่ตัวอย่างเพื่อนข้างเตียง การพูดชี้้นำให้เกิดความภาคภูมิใจในบทบาทของพ่อ-แม่ เช่น “ พอนมแม่เข้าปากลูกของหนูลืมตาใสเขียว เคঁาคงคอยนมแม่อยู่นะคะ”

ด้านผลผลิต(Out put)

- มารดาได้บีบนมและส่งถึงทารกภายใน 6 ชั่วโมง
ร้อยละ 79.19 (>ร้อยละ75)
- มารดามีอัตราการบีบนมอย่างต่อเนื่องวันละ 6-8 ครั้ง
ร้อยละ 80.12 (>ร้อยละ70)

ผลลัพธ์(Outcome)

- อัตราทารกป่วยได้รับนมแม่ภายใน 6 ชั่วโมงร้อยละ 76.41
- ความพึงพอใจของมารดาและครอบครัวในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 96.60

สรุป

- * การจัดทำโครงการ การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่มีบุตรป่วย
บรรลุมัตถุประสงค์ครบถ้วนทุกประการ
- * ปัจจัยความสำเร็จ
  - นโยบายส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้รับการสนับสนุน
อย่างดียิ่งจากผู้บริหารทุกระดับ
  - บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และค่านิยมที่ดี เรื่องนมแม่
  - มีแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนที่ทุกคนมีส่วนร่วม

ขอบคุณค่ะ

